ՔՍԱՆՈՒԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1370—ՈՒՐԲԱԹ—6—ԱՊՐԻԼ—1873

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին ի Կ. Պօլիս 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ ի Կ. Պօլիս » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փրթ.
Յայտարարութեանց տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար գինը համաձայնութեամբ կ'ըլլայ։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Դուրս գացած յօդուածոց ձեռագիրները խմբագրութեան վրայ են։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ դրամ թղթոց խմբագրութեան պէտք է ուղղուին ի Կ. Պօլիս Ֆինճանճըլար Եասըճը Խան։
Յանձնուած ձեռագիր չվերադարձուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 6 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ ազգային ժողովոյ նախագահ Պ. Կրէվիի հրաժարումը մեծ գժգոհութիւն պատճառեց Գաղղիոյ մէջ, որովհետեւ Պ. Կրէվի անկեղծ հանրապետական մ'ըլլալուն հետ նաեւ չափաւոր, խոհական, անձնազոհ եւ անաչառ քաղաքացի մ'է։ Հաւանական կարծէին այս քննիչ անձին հրաժարման պատասխանատուութիւնը մասամբ մը կառավարութեան վրայ կը ձգէ, որ միապետական աջակողմեանց անձն զիջում ընելով, անոնց յանդգնութիւնն ալ քան զօր աւելցուց։

Նոյն խոկ Պ. Կրէվիի ալ կարծիքն այս է. որովհետեւ երբոր Պ. Թիէր աղաչեր է իրեն որ հրաժարականն ետ առնու, հետեւեալ պատասխանը տուեր է անոր.

« Յանցանքը ձերն է, Պարոն նախագահ. եթէ կառավարութիւնն աւելի մեղմ եւ հաստատ ընթացք մը բռնէր, աջակողմեանք այսչափ յանդգնութիւն չէին ունենար. դուք չափազանց զիջում ըրիք անոնց, եւ հիմա հետեւանքներն ամեն բանի տէր կը կարծեն։

« Երկրին ազատութիւնն ապահովող դաշնադրութիւնն տալու պարտք կը համարէի ինծի պաշտօնիս վրայ կենալ, ուր սիրտ կարենար կըլլայ. այսօր ինչպէս որ ես պարտաւոր կը կարծեմ անկուսակցական ժողովոյ մ'ոյժանդակութեանց հանգստանալ »։

Ժողովին նախագահական անդամները պաշտպանողութիւնները ղըկելով Պ. Կրէվիի, գոհութիւն յայտնեցին անոր այս բռնած ընթացից վրայ. Պ. Կոմպէթթա, որ պատգամաւորներէն մին էր, յայտնեց թէ Պ. Կրէվիի նախագահութենէ հրաժարումն հանրապետական կուսակցութեան տարակուսի ազդմունք կըլլայ։

Պ. Կրէվի յանդունեց այս առաջարկութիւնը։ Հետեւաբար իւր մինչեւ հիմա եղած ազգային ժողովոյ նախագահ բռնած չէր դրուէրն եւ նոյնիսկ գործունեայ գրեց մէջ միայն մանէ, որ քիչ նշանաւոր չէ հանրապետութեան։

Սպանիոյ մէջ կռիւը կը շարունակէ Բարսելոնի հրապարակին եւ կառավարութեան զօրաց մէջ։

Ապրիլ 4ին ատափի կռիւ մ'եղաւ Արկենեւէի վրայ 900 Քարլիստներէն եւ 500 կառավարականներու մէջ, եւ վերջինները իրենց թշնամիներուն օգնութեամբ յաղթող եղան։

Հանրապետական մասնաժողովն ամեն գաւառական իշխանութեանց շրջաբերական մը գրեց՝ երկրին բարելաւութեան համար ձեռք առնուած միջոցները նշանակելով։ Այնն քաղաքը պաշտպանողական միջոցներ մէջ պէտք դրուի Քարլիստներէն վախնալու համար, որչափ որ գաւառներէն բռնակներու հարկադրելով կառավարութեան գործերէն ու կամաւորներէն զատ ուրիշ կառավարական 50,000 հոգւոյն պէտք տայ դատաւորական իշխանութեանց։ Մասնաժողովը կը խնդրէ ատեանն իշխանութիւններէն, որ իրենց պէտք եղած զինուորութիւն խնդրեն։

Գաղղիոյ եւ Անգղիոյ կառավարութիւններն համաձայն չեն Սպանիոյ նկատմամբ իրենց բռնած աշխարհահայեացութեան նկատմամբ։ Գաղղիոյ կառավարութիւնը Քարլիստներու դէմ վճռական արգիլելով կը ճանչէ Սպանիոյ հանրապետութիւնը. բայց Անգղիոյ կառավարութիւնն, ինքնահաւան, կը թելադրէ զինադադար, որովհետեւ՝ ըստ իւր կարծեաց՝ Սպանիոյ մէջ օրինաւոր կառավարութիւն չկայ՝ մինչեւ որ ազգային ժողովները կառավարութեան վերջնական ձեւը չորոշեն։ Հետեւաբար Անգղիոյ մէջ Տօն Քարլոսի համար զէնք գնելը կատարելապէս ազատ է։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մադրիտ 11 ապրիլ.

Քարլիստեանք Պերլեռայի առջեւ եւ քանիցան 300 մեռեալ ու վիրաւոր թողլով։

Փարիզ 12 մարտ.

Ազգային ժողովոյ փոխ—նախագահ Պ. Ալեն Մար Քիրարտէն (անուանի պատմաբան եւ գրագէտ), կայծակնահար մեռաւ։

Ազգային ժողովոյ անդամոց պատգամաւորները յետոյ համար կառավարութենէ ընտրութեանց մէջ Փարիզի արմատականք Լիոնի նախորդ քաղաքապետ Պ. Պարոտէի ընտրելութիւնը կը պաշտպանեն, իսկ պահպանողականք Պ. Տը Րէմիւզայի։

Վիեննա 14 ապրիլ.

Զատկի տօնին պատճառաւ յիշատակութեան արժանի բան չկայ։

Պեշտեան 14 ապրիլ.

Նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ։ Պ. Բիթթէի կառավարութեան խորհրդոյ նախագահն է միանգամայն ներքին գործոց պաշտօնեայ անուանեցաւ։ Միւս նախարարաց անունն ալ յոխանորդութիւն մնացին են։

Հռոմ 14 ապրիլ.

Պապին հիւանդութիւնը կը շարունակէ։

Փարիզ 14 ապրիլ.

Պ. Տը Րէմիւզա Փարիզի կողմէն առաջարկուած ընտրութեան ընդունեց։

Փարիզ 14 ապրիլ.

Պ. Տը Րէմիւզա ընտրուելով ընտրողական կոմիտէին մէջ Պ. Թիէրի աջակցութեան կը հաւնի, այդ նորագոյն հանրապետութեան ամրացումն է։ Հանրապետականաց ընդհանրապէս կը հաճին Պ. Տը Րէմիւզայի կարծեաց դէմութեան։

Փարիզի ընտրութիւնները մայիս 11ին պիտի կատարուին. իսկ չորս գաւառաց ընտրութիւնները ապրիլ 27ին։

Նիւ Եորք 14 ապրիլ.

Մոտոք կոչուած հնդիկներն Ամերիկացւոց խաղաղութեան անդամներէն մին սպաններին. զօրագլուխ պատմութեան համար անդրադարձ մի ջողնիր հրամայուեցաւ։

Լոնտոն 14 ապրիլ.

Մելպուրնէէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Հարաւային Աւստրալիայէն այս տարի 180,000 թոնելոցաւ ցորեն կրնայ դուրս ճամբել։

Պետերբուրգ 14 ապրիլ.

Խիւայի խանին մօտ ազատներէն ոմանք բանտարկեալ Ռուս գերիները ազատելու խորհուրդ տալով խանն պարտեց զանոնք։

Վիեննա 15 ապրիլ.

1864 ի փոխառութեան մեծ վիճակահանութիւնը 999 սէրիին 49 թիւր շահեցաւ։

Վիեննայի ցուցահանդէսի մրցանակաց [illegible]։

Պէրլին 15 ապրիլ.

Զօրց կայ թէ Տրէզտայի Գերմանական դեսպան Պ. Ֆլեմմինկ Պ. Քէօսէլլուց տեղ Կ. Պոլսոյ դեսպան պիտի անուանուի, Պ. Քէօսէլլուց հանուն։

Հռոմ 15 ապրիլ.

Տէրութեանց մէջ հաւանական բանակցութիւն կայ Պապին յաջորդին վրայ համաձայնելու համար։

Պեշտեան 15 ապրիլ.

Նոր նախարարութիւնն Աւստրո-Հունգարիոյ հետ սիրով վարուելու յօժարութիւն ցոյց կուտայ։

Աթէնք 14 ապրիլ.

Կառավարական լրագիրը՝ նորերս երեսփոխանական ժողովը քննադատելու կը կոչէ։ Ընդդիմադիր կողմն ալ կառավարութեան կողմէ ժողովին գումարուելը երբեմն հակասահմանադրական եւ երբեմն օրինաւոր համարած կը նկատէ եւ բողոքելու կը պատրաստուի։

Լոնտոն 16 ապրիլ.

Օսմ. փոխ. 54 7/8
փոխ 1869 63 1/8
» 1871 74
» 1872 92
Անգղ. փոխ. 93 1/2
Եգիպ. 20—21
Ոսկի 35

Լիվերբուլ 15 ապրիլ

Բամպակ Մ. Ն. 9 5/8
Ծախուած 40000 հակ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԵՊԱՐՔՈՍ ԲԱՐՁՐ Դ. ՄԷՀՄԷՏ ՌԻՒՇՏԻ ՓԱՇԱ

Երեքշաբթի օրը Վեհ. Սուլթանին առաջին քարտուղար Րեֆիք Պէյ, արքունական կառքով Մեհմէտ Ռիւշտի փաշային ամառանոցն երթալով կայսերական գրութեամբ հաղորդեց՝ Վեհ. Սուլթանին ձեռքէն Եպարքոսութեան կնիքն առնելու։

Նորին բարձրութիւնը, Տօլմա—Պահչէի պալատը երթալով, Վեհ. Սուլթանին հետ երկար խօսակցելէ ետեւ, Շէյխ—իւլ—իսլամ էֆէնտին եւ Րեֆիք պէյի հետ հանդիսաւորապէս մը նաւակով Սիրքէճիի նաւամատոյցն եկաւ, եւ հոնկէ հանդիսիւ Բ. Դուռը գնաց, ուր տէրութեան նախարարներն ու բարձրաստիճան պաշտօնատարները զինքը դիմաւորելով ընդունեցին, եւ Մեծ—Եպարքոսի Միւսթէշարն ալ հետեւեալ կայսերական խաթթը հրատարակեց։

Իմ վեհափառ վէզիր Մէհմէտ Ռիւշտի Փաշա։

« Խասար փաշան Մեծ—Եպարքոսութենէն հանելով, այդ պաշտօնը քեզ կը յանձնեմ՝ ձեր յաջողակութեան եւ ծառայութեանց պատճառաւ, որ ծանօթ են մեզ եւ լաւին փառքն են որ ձեր պարտականութիւնները Մեր տէրութեան յառաջադիմութեան համար մեր ունեցած փափաքներուն համաձայն կատարէք։

« Աւելորդ է ըսել, թէ մեր կայսերական կառավարութեան անդուլ հոգածութեանց առարկայ ըլլալիք ջանից եւ գործոց միակ նպատակը մեր հպատակաց բարեկեցութիւնն եւ երկրին յաջողութեամբ զարգացումն պէտք է ըլլայ։ Այս բաղձալի արդիւնքին գոհացուցիչ սաուելիքը ձեռք բերելու պէտք եղած նոր բարեկարգութեանց անխափան գործադրութիւնն կ'ակնկալեմ։ Աներկբայ եմ որ դուք եւ ձեր հետ մեր ամեն նախարարներն ու պաշտօնատարները ձեր բոլոր եռանդն ու անձնուիրութիւնը կը նուիրէք այդ գործին կատարման։

« Բարձրեալն Աստուած օգնէ մեր ջանից »։

Խաթթի հիւմայունին ընթերցումէն ետեւ Մեծ—Եպարքոսը բոլոր ներկայ գտնուող նախարարներուն եւ դեսպանատանց թարգմաններուն շնորհաւորութիւնները ընդունելէ ետեւ, Պէյլէրպէյի պալատն գնաց, ուր նաեւ Վեհ. Սուլթանին ընդունելութեան պատիւն ունեցաւ։

Կայսերական Հրամանաւ՝

Հրամատարութ Մեծ—Խորտաբաս Բոսֆոր. Լասա փաշան Գոնիայի կուսակալ անուանեցաւ։

Երզրումի կուսակալ Իսմայիլ Բուշման փաշան Գոնսլեան գաւառին կուսակալ անուանեցաւ։

Գօնիայ նախորդ կուսակալ Աքիֆ փաշան Երզրումի կուսակալ անուանեցաւ։

Գանիայի նախորդ կուսակալ Թաքիեդդին փաշան Ադրիանուպոլսոյ կուսակալ անուանեցաւ։

Մոստաֆա փաշան Հրամօքից նախարար անուանեցաւ։

Վեհ. Սուլթանն երէկ իւր բնակութիւնը Չրաղանի նորաշէն պալատը փոխադրեց։

Բումելիի երկաթուղին Մագրաքաղաքէն մինչև Ընդբետաւ գիծը շինուած լմնցած ըլլալով, երկուշաբթի օրը փորձի համար առաջին ուղեւորութիւն մ'եղաւ։

Բ. Դուռն յատուկ շրջաբերականաւ մ'իմացուց օտար պետութեանց դեսպաններուն, թէ Արար՝ ձիերն անդօրաթոխ ըլլալու տարածելուն պատճառաւ, Միրիայ և Պաղտատի գաւառաց մէջ տարածուած ըլլալով, կայսերական կառավարութիւնն, արգիլած է որ Միրիայ Պաղտատի և Հալէպի գաւառներէն Արար ձի դուրս չելլէ հանուի մինչև նոյն տարին։

Նմանապէս իմացուց թէ Բուսնաւի և Գիրիտի գաւառաց մէջ ցորենը նուազած ըլլալով, կայսերական կառավարութիւնը մինչև երեք ամիս այս երկու գաւառներէն ցորեն դուրս հանելը կարգիլէ։

Բ. Դուռը՝ Երիտասնեայ այլևայլ պատերազմաւորններուն պատուէր գրկեց, զոր՝ Մաղասաքոյ գեղարմներուն ալ՝ շրջաբերական ծանուցագրով մ'իմացուց թէ Զաաքի առնին ավելի հրացէն պտրցելը խօսնիս արգիլեալ է, և եթէ պտրտող ըմնաի, հրաշէն առնուելու զոր՝ ամէն մէկ ոնում պտրցելուն համար ալ մէկ մէկ լիրա տուգանք պիտի վճարեն. եթէ տանուտ պաշտօնեաներու և այլ հասարակական տեղեաց մէջ պտրտող Օսմանեան հպատակներուն ներկայի թեաչքամեքը պիտի կոյանին, և ... պիտի տեղ հոն արգելուին։ Երբոր զոյց տան, առարկաներն տունը ..., տեղի կամ փորձակցէն պիտի առնուի։

Լոս Ծիւրիխի մէջ կը կարդանք թէ անցեալ տարւոյ որը Տոլող աներէի պաշտօնականներու ... զինուորներէն մէկը վիճակի մը հետ կռիւ ընելով կը զարնէ կ'սպաննէ զայն։ Այս դէպքէն պատճառաւ հոն գամբարաց անձինք զինուորը կը բռնեն պաշտօնեայք կը տանին։ Բայց պաշտօնեայն զինուորաց դըրքե երդ պաշտօնակալը փոխանակ դ'ոչ ըլլալը մարդասպանը բռնելու, կը հալածէ անոնց և մինչև իսկ վրանին յարձակելով մէկուն մէջքն զարնել կ'սկսի։ Բարերարդարար նոյն միջոցին Միրայի ոստիկանութեան հարկաւորները խումբ մը զինուորով հոն հասնելով, մարդասպան զինուորն և անիրաւ պաշտօնակալն ի միասին կը բռնէ ոստիկանութեան գաւառ կը ղրկէ։

Ցասիկութեան պաշտօնեայ մը ըսեր իւրգէթ փաշան այս խորհուրդին նախ ինքնապաշտ ոստիկանութեան զինուորաց բոլոր պաշտօնակալները գաւառաց և իւր պարտքը մոռցող բազմաթիւ ոստիկանին առնելով պատմական աներին յանձնեց, որպէսզի իրենց ապաքինուին առնուի Մարդասպան զինուորն ալ նոյնպէս առաջնորդն ձերբակալ ... բանտէն դ'ոսպ ... պատիժը տնօրինելու համար։

Ցտանւոյ պատի կը ծանուցանենք թէ Մուրատեան վանքի Միլոն պէշին հինգ տարեկան մանկաբար դասարք, որ անձէ մ'ի վեր Հռոմէ կը, բռնութեամբ սանաբեդիւն ի գերեւ Հանելով հրեշտակեան որը մահուան տնօրոք ճերմակն ալ ... նոյն ի դատն առաջ ստանձնաթեան իւր ապկեր ծնողաց։

Կըսուի թէ կայսերական կառավարութիւնը խորհեցաւ կայսերին իրենց խմբագրութեան վերնոյ պէսպէս և ամբ ընկերներուն 700 հազար զօլ. եկեղեցի կապելու է, որ ամեն առնի զետեղ պարսի անձինք պետական ժամանակ որ այստեղին անուն։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՅ
ՔՕՆՍՕԼ ՕՒՄՈՒՄԻ

5 ամսոյ Հինգշաբթի իրիկուն			64 3
6 » առաւօտ			
բացուելու			64 36
կէս օր			64 25
Ի Գալաթ 6 ամսոյ			
Օսմանեան մէջրայի բանկը	Անգ. լիր.		13.41
Գրեդի »	»	Օսմ.	18.36
Գոմբի Օսմիէ—Թեւրք			14;
Երկաթուղւոյ հին		Ֆր.	174 3/4
» նոր			84 1/2
Փոխ 1863	»	»	370
» 1865	»	»	380
» 1869	»	»	323
Թրամվայ	Օսմ. լիր.		19.20

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՕՐԱԳՐԸՑ ԱՆԿԱԽՄՆԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Գ.

Այսանկով որ Օրագրոց Գ. խմբագիրն՝ սոսկնց գիտնականութեամբ նամակ հրատարակելի մը գաւառան ըլլալ ազգաբնական օրինաց մէջ յայտնագծ մը հաստատէ, և դուռնէան բանն այ ինչ խմսով գործածած ըլլալը մեզ խմագրնէ, մեք իւր խօսքերուն մը սասացնան անիրաւ և անտերի ըլլալը հաստատենք։

Ինչո՞ւ համար մեկ գաւառան կը հոչէ Օրագիր —կամ զի ազգին վրայ տաճկութիւնն իւր վերայ կրող տաւնճնորդ ի մը պաշտօնական անձի մը՝ նամակին սոսկ գիտնականութեան հրատարակած ենք։ Մեք այն նամակին առանց գիտնականութեան հրատարակելնուս պատճառն արդէն ըստ բաւականին բացատրած ենք. բայց Օրագիր մեր բաժնի քերթվելու փոփոխնելով, պատասխանն չպատասխանելու համար՝ մեր առաւ բացատրութիւնները չհասկնալու կը զարնէ, և կրկին կրկին մի և նոյն հարցմունքը կը յերկրէ, առանց միայն թերեւ այն օրամբորդական անձերբին ոճերը, թէ երբոր խնդրոյ մը վերոյ երկու հակառակ կարծիքներ ներկայանան, և երբոր մեջէն արժանահաւատութիւնն ու կարեւորութիւնը հաստատուած ըլլայ, խնդիրն երկրայութեան մէջ կը մնայ, հետեւաբար այնպիսի երկրայելի խնդրոյ մը վերայ դիտողութիւն ընելն ալ ինչ բանի հակառակ է։

Այսպիսի անխոչ պարագայի մը մէջ ինչ կընար ըլլալ մեր գիտողութիւնը, քանի որ Հայաստանի պիտանեաց ըլլալ և հանրապետական կամ առաջնորդին վիպասութեանց առաջնորդութեան կամ անտարբերութեան երեսն հանել, անհնար էր մեզ ինչ բաներ էր—եկած տաճկանին ըլլալու էր. բայց դանդաղներն արդէն հրատարակուած էին և առաջնորդին ինչն ալ այն Հրատարակութիւնները ... էր իւր նամակին մէջ։ Արդ, կը հարցնենք մենք օրէնքին թէ գիտողութիւն կը Յուռ մեզ ընելով. Սերտս այն ժամանակ վայրն իրաւունք ունեցանք գիտողութիւն ընելու՝ երբոր ինչ պահանջք թէ առաջնորդն ինչն ալ մի և նոյն անձին դէմ յառաջադրեալ գանգատ գրած ըլլալով փարտայլութիւնն, հատակութեան մէջ պնդուած է։

Օրագիր չոսո ոչ էք գիտէ, բայց գործելն չգար խոստովանիլ թէ զ'ը րոպաբոյ խմբագիր մը հնարոր տեղեկ ու ինչն ուղղելով հակառակն գրուածներն ու անդեկութիւնները ընելով և աստուած, մեկ և կարողութիւն չունի, այլ գլխաւորնեն մեկ հետ ազատ աղամնահասարակութեամբ նոյնպէս կը հրատարակէ, թեզել ըննութիւնը արդ որ անի է։

Գիտէ նաև թէ գաւառներէն եկած հանրագրութեանց և նամականց սաենն ալ իրողութեան ճշգրիտ և հաւաստիք նկարագրիները ըլլալէ հեռի են, և շատ անգամ հակառակն խօսք, որոց օրինակները դ'ժբաղդաբար պակաս չեն։

Օրագիր գիտէ ասոնք, բայց չը խանոյ կը ձեւացնէ, և երկրայելի խնդրոյ մը վերայ յառաջ մ'անհրաժեշտ պարուրցն եղող մեր անկողմնակալութեամբ յարատեւ ձեռներով մեզ մեր խմբագրական պարտականութեան մէջ իրրեւ պակասաւոր յանցանքով կայանալու, որպէս զի փառքի հոյնագութիւնները թեթեւցնելու ճար մը դանէ։

Արդ, պարզեն ամենաքարոզ խղճամիտ մը կարգմանութեամբ խնդրութիւնով առաջարկութեան ու ճշմարտութեան սահմանը բռնող և հասարակաց կարծիքը մոլորեցնելու, այլ ժամանակ մեկուն մ'ինչ մնան որ կը փոխէ, արդ այսպիսի ընթերցողաց կը խօսինք վճաւելը։

ՆԱՄԱԿ ՎՈՂԱՐՇԱՊԱՏԵՆ

. . . Խմբագրի.

Բանի որ տասն տարւոյ թէհրանի Թաւրիզ գիտութեան մէջ ծառայող բարեկամացս մի նամակ, որով հաղորդուած է մի սրտառուչ լուր գաւառն մեր ազգայնոց յառաջն սոնդաւոր մի կամքի մասին։

Կալկաթայի հայազգի իշխան Մանուկ Գրիգորեանը 1823 թուին Թիֆլիզ ուղղակի անգլիական բանկում 25,000 ռուփի գրած, որ կտակել էր հանգուցեալը յանուն Ս. Էջմիածնի։ Ցեղոյ պահանջ իւր տոկոսով մինչև ներկայ 1872 թուականը գոյացուց 44,000 մանէթ ուռաց արծաթ, զոր այժմ ստացել է Թէհրանի Ռուսաց գեսպանատունը Մայր աթոռին հասցնելու համար։

Հաւաստի տեղեկութիւնը տեղեկանում եմք, առաջին Ս. Էջմիածնի թէ ինքը և թէ միաբանութիւնը (որոյ վեհափառին մասնոր մի քանի միաբանաց անձերից) այդ գումարի մասին ոչինչ տեղեկութիւն չունին, այլ դրամաբաշխութիւնը գիտակցաբար հեռ լինում են գաղտնի, մի միայն վեհ կաթողիկոսի ձեռքով։

Նորին վեհափառութիւնն ինքնակամ կարդացրել է որ վերջինիս գումարը կենդանի ազգային և իւր անուամբ անպայման Ռուսական բանկին յանձնուի. բայց թէ ինչ պատճառով, սպասագրուած ազգի կամ եկեղեցւոյ որ օգտին 'ի գործ դնելու համար, այդ բոլորը խորհրդաւոր է պատրիարքութեան մէջ։

Մեր հետ. կը պատմենք մեզ կառավարութիւն յարուցանել պէտք նորին վեհափառութիւնը, եթէ այժմ առաջ յանձնարարել մի քանի հեռ նոր փաստեր։—Ցոնդամնէս Կալկաթայի Ը. Կարապետի թողեց Ռուսաց ուղղակի բանկում 10,000 մանէթ փող, որ մինչև 1871 թուականը իւր տոկոսով գոյացել էր մինչ 35,000 մանէթ։ Ներկայ վեհ. կաթողիկոսը, իւր Ռուսաստան ծառայութեան արժանաւորապէս մի ժամանակ, սոյն գումարը առաւել պատուասիրաբար, փոխանակելով ինքնակալ իշխանութեան բիւնեների հետ. Ցիշեալ բնիկների թուականութիւնը (նամակները) իւր անձնական բնութեան թուաքանակների հետ (որոց իւրեանց քանակութեամբ փայլ գումար չեն կազմում...) Նորին վեհափառութիւնը պահում է իւր կրծքով գրոշմուած մի արկղի մէջ, որ բովանդակն անհրաժեշտ է թէ Սինոդին և թէ միաբանութեանը։

Ինչ նպատակ կայ այս ամէն։

Լսողներուս միջոցաւ հրատարակած է, թէ այս ինչ համար բնիկթը այսքան գումար փոխեցու նեթէ Ս. Էջմիածնին առնէ այն համարից գումարը հեռ, է պահանջուած,—ի հարկէ նորին վեհափառութեան, արժէնաւ, թէ Ս. Սինոդի և թէ վեհ. կաթողիկոսի անձնական բնիկների թուաքանակները պահուած չեն։ Սոսկ մի առաջնորդ կարող է լինել այն. որ անցեալ տարի Ս. Սինոդի օգտին գալու եկած 8060 մանէթը մինչև այսօր մնացել է անյայտութեան մէջ, թէ որտեղ ու մին էր պահանջուած, թէ և արդէն վեհ. կաթողիկոսին իւրեան է անդրանկանել . . . :

Սէյնազմեան ասացնոյ Սերովբէ Եղիշեպաշի մաքեց յետոյ, նամա կայքի Թիւրքս Ռուսաց և 60.000 բուրլի արծաթ։ Երկու փիճանղներից յետոյ նորա ազգականների և հայերոց կառավարութեան մէջ, յերկար դատին Ռուսաց գատատանութեանը վճռեց յօգուտ Աշտարխանու Հայոց եկեղեցիների։ Բայց վեհ. կաթողիկոսը, Ռուսաստանէն գաւառէն յետոյ, ջանաց և առաջին կանոնադրական ստացու այդ գումարը, որով ձեռնարկեց կառուցանել Մայր աթոռի ձեմարան (...)։ Նոյն ձեմարանի շինութեան սկսած եղաւ, ֆիհում է և գողէ կը լինի անվերջ յարատեւութեամբ, մեծագումար հանրահանաչութիւններ և ամբողջական Թեոդոսեանի և Փորձկատանի Հայերի կողմից։

Ազարատ անձանցնը իւր թերթերում մէջ յարոնակ տարում է հաւաստաւութեամբ յուսալով իսկ ծախսերի հաշւի մասին գիւ ոչինչ չեմ գտնում, գուցէ և չէ պէտք է կարդալը յայտնեն... հաշիւ պահանջողն ո՞վ է, ժողովո՞ւրդը, ո՞ղ-ջը—ո՞չ, նա դեռ Մարգիսեան դըրկուած է, ասցում . . . :

Ծողովուրդի գիւղական ոչ մի հրապարակում են մի քանի բաներ միայն։—Էջմիածնայ աանձրին կից, Թուրքի բագինքի նման շինուածքը (ասոր մասունքների պահարանը), և գէլ Հայաստանած ձեմարանը։ Բայց թէ ինչ օգտակար կարող են բերել այդ ազգի և բարոյական անդրադարձնելը ազգի քաղաքներին, այդ երկրորդական հարց է . . . ։ Միայն մեր ժողովուրդը միշտ պատրաստ է իւր արեան և քրտինքով վաստակած գումարը թափել Էջմիածին, որ մեր պերճաշան հայերը առնեն և իւրեանց փորը պարարտացնեն, անհնաւ են չարաշար ուրիշ Բալիկ Աթոռի պաշտօնեաներին արդէն սկսել է բացաճապարհ բարոյականութեան հանդամանք կրելը։

1873 ամի 1 մարտի * * *

Վաղարշապատ

Հետեւեալ նամակը՝ Թաւրիզէն նոյնով ալ հասած է մեր ձեռքը։

. . . Խմբագրի.

Ցանկեալ ամսոյ 10-ին կարգեն գրուած է 2098 թիւ պատուական Մանգումէի Էֆէնտի ազդօղուա Ը-

բազդրյ մէջ հրատարակուած Ալոյլ Գեպլդեկի անուան տակ սպահուած նամակը 'ի մեասին մանչերու գպրոցին' յայտնած զգայնութեան կարծեցող ողջամիտ մարդ. վասն զի անիմաստ սպառ և անարժանաւոր մարդ մեանց առաւած անգոյ գրպարտութիւններ էին։

Ճշմարիտ խօսք ըսելու համար, ուսումնարանին պաշտօնեայք, և իւրեն գալիքն վարժապետ, կը մերժեմ այն չարաբարոյ գրաւորութիւնները որ մեզի ընծայուած էր, ատորով այն քարոզը ծնողագործ Ալեքսանդրի Ա. Հայր և Մեծամասնական իշխանաց և բնդհանրապէս թերև օղջախոհ ալբ օտիր են մեզ 'ի յառաջագիտութիւն գրպարտ օգնել։

Կը մերժեմ նմանապէս այն ժխոր բաժանմունքը որ յօրինած էր մանչերու գպրոցին և աշակերտ վրայ քանդիչ ամատ սը' որ մեծահարուստ զանազան յայկապահանչեան կողոպտու մասունքն զուգարկանն է, որ իր բաղեւ հինգ տարիէ հետէ դպրոցական պաշտօնեայր մէջ գտնուեցաւ և սրտանց բներանջ, այսինքն թէ՛ հոգեւորական թէ՛ փարթամապետական և թէ՛ փառաւորեալ մէջ պահուած պատառաւոր աշակերտներուն մանկանց է ամբողջ և սրբոյ գնոյ կը ծառայէն դպրոցին մէջ։

Արդ' յանուն ծնողութեան կը խնդրեմ որ այս համառօտ նամակս հանէք հրատարակել 'ի շնորհութիւն ազգայր ցաւոնեն փիրմանագոյն կարծեացայ։

Մնամ՝

1873 փետր. 22 — Գէորգ Քահանայ
'ի Կորին, — Արշեան,

... Խմբագիր Տէր

Լոյս գրելով սակ չարաչէլ յորդորեք ընդհանուր Ասեն. Մ. Պատրիարք Հայրը' ինչպէս Ալեքսանդրի ծնողաց, պարտանք մի՛ բարիք կը գործէ, ալ ձեռամբ և կը ջանալ չլինելու ծնողք ձեւին'։

Նորին Սրբազնութեան կարգադրութեան մեզմ', այն անկեղծ ազգասէր և առաջնորդի մէջ գործ կայ անձերը և պաշտօնեաներուն' որ իրենց պաշտօնին մէջ կողմապահ իրենց պարտքը անդուրեն կատարել։

Ն. Արքեպիսկոպոսին այն խանդավառ հայրենասէր սիրտը կը եկէ պատ ալ իր յառաջատու ու խորհրդական կեդրոն տարեր կը եկէր երէկ 'ի Հայաստան և ամառագիրս ինք որ նոյնը սիրով եղէ, նաև առաջարկ. համայն պատով կողմեր ու կը մխիթարէր պարտեզները, և կը յուսադրէր խնդիրները նոյն վրայ մնացած վարկութիւն մը զուարճալով, և իրաւանց յուսադրեց առավել մը ցոյց տալու։

Արդ, որուն եկաւ ժամանակն որ՝ այդ գանձիւրի ազատ այն նէրկոյ երան ու կինը իր ծոցը հայոց պատրիարքութեան բերաւ։

Ն. Արքեպիսկոպոսին բնաւ այնտանց, մէջ որ իր նախորդներէն խնամ բերելը կորով եղած կամ կամեցան ընթանձնական երա գինքը թշնամանեցնեաւ, և անմոռաց իր իմաստութիւնն ձեռնտուայիարան, քաջալեր մ'երա ազգին բարեգործութեան և յառաջադիմութեան 'ի սրտէ ծառայողներուն' վայելէ որ սիրելի ընդդ անպայմ գործակցութեան և բարեկրթութեան ցոյց նոյն մէջ աշակերտներուն ալ։

Զատով բրաւ այլ բառ պատասխանի Ա. Պատրիարքին ծանուկ գործերովը ուսիւմ և անդի առաւ չարչարելգ սմանց սմանց իր հայրենասիրութեան' և առաքինութեան վրայ մեծածախսէ զօրացուցին։

Մարտ 20 թուով Տ. Յովհաննէս աղբրայր և Կրօնական հոր իր մասնաւոր բաժանորդական համանկ հասած յիշարժեն, զոյն կարգադրէ պատրին ունեցանք, որ և առաջնոյն մէ, մեր յաւելանէրուն, այլ որպէս զի բաղանելի մայերը համարձակ որ Ն. արքեպիսկոպոսին այն երախտեան հայրենասէր և հայրենասիրաց քաջալեր հայրենի է, ամենաքնեռութեան աւելի գալու նի գործել սերով քան յայտնել Աստուածոյ և հայրենեաւ փառաց համար սխրատող քան իր անձին, արժանի պատուելցաւ, ներ անկեղծ երախտապարտութեան և խոհոյն շնորհակալութեան սարսացուցն իր բառաւորան ուղեւորով հրատարակել։

Ընդունեցէք և զայս . . . խմբագրին այս ամենայն մեր համակրական յարգ ամբողջ նէրկայոյ հրատարակելու, շնորհ ընծայել։

73 մարտ 30	Տէր Գրիգոր
'ի Պոլիս	Խոնարհ ծառայ Ձեր

Աշխատասէր Ա. Պատրիարքին ՆաՄակը

Արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ Տարպանեան

Սրտակցապահ սիրելի.

Ձեր սիրալիութեան զարծանալութիւնը թէ ձեր հոգեւոր պաշտամանն և հոգատարութեան մասին, և թէ բաւարարարակը ծաղկեցնելու բարեպաշտութեան և համերաշխութեան մասին ձեր 'ունեցած փորձ եռանդի աշխատութիւնը համառօտիւ տոլորել ըսելով խնամ առ բախ և զան եղօ վասն որոյ կը փափաքէ այն բաւականութեան համար ձեր սիրելութեան զրկելով, յորդորել զձեզ որ առաւել եւս պատաժար ըմբռնէ Ա. եկեղեցւոյս վրայ և ազգի համար ձեզ յանձնուած Ցեռունի հրատարակ փարթիկ հօտը առաւ զանելով նոյն իրենց Քրիստոնէական սրբազան պարտաւորութիւններ Ա. Աւետարանի հաղորդակցած պատերն ու պատուիրանները յարգործելն, զանանք զաւակագործութեան ու յաւաջուլութեան լոյսն ամենայն համար' յարգաւորեալ զգացմունք նոցա կրթութեան և զարգացումութեան անհրաժեշտ օրհնութիւն յօժարաբար կրկին երջանկանալ նոցա, երբեմն մարդ քրիստոնեայ, երբեմն մարդ հայ և երբեմն մարդ ընկերական և քաղաքական, իրենց մեծ պարտականութիւնները, զորս պարտաւոր են կատարել եմէ կը փափաքին երջանկութեան ժառանգել։

Աղօթարար եմ որ ինչպէս մինչև ցարդ' նոյնպէս յետ այսորիկ ձեր սուրբ կոչման պարտիքն' անթերի կատարելով սուրբ եկեղեցւոյ և ազգին օգտակար կը հանդիսանայք ձեր ջանիւքն ու աշխատութեամբը։

73 մարտ 13	Որչ յիշատակ
Պատրիարքարան	Պ. Կ. ԽՐԻՄԵԱՆ
Հայոց	

... Տէր

Արդէն յայտնի է որ Ազգին բարեգործ և երախտաւոր նոյնատիպ մասին հրատարակ հանդիսացողներէն են Յեծանդաւոր Յովհաննէս եղբարք, որոնք իրենց բարեպաշտութիւնովն ազգին այլ և այլ կարողութեանցն համար 'ի գործ գնելեն 'ի պատ այս տարի եւս Սամաթիոյ Նարլը — Գափու. Թաղին 75 աղքատին ազգայ հանդերձ շինելու յօժարութիւնն ունեցան Ա. Զատկի մեծ տօնին առթիւ։ Այս շնորհակալութիւն որ այն մեծ և կրքելի է, վասն զի նոյն աղքատ պատին որդիները միայն այս բարեպաշտութեան մէջ լցուած աւ, այլ խորէնեան 'վարժարանի ուսումնական պիտոյից հոգն ալ իրենց վրայ առած են ընկերութեամբ ուրիշ երեք աշխատասէր անձանց որոց մեր յարգանքը մատուցանելով՝ մնամք

73 ապրիլ 5 — Ձեր անձնուէր
'ի Դիմաց Թաղ. խորհրդոյ

Նարլը — Գափու.

Ս. Հ. Սիմոն

ՀԱՅԿԱՌԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐ. ՏՈՒՍ

1872—1873

ՄՈՒՏՔ 44

Նախորդ հրատարակութեան գումարը — 62025

Սեծապատիւ էֆէնտիք

Իսահակ Գրիգորեան	75
Բարսեղ Փափազեան	75
Միհրան Յովսէփեան	75
Թադէոս Արսէնեան	75
Սիմոն Օտեան	75
Փողոս Կարապետեան	75
Յովհաննէս Պետրոսեան	75
Մկրտիչ պէյ Բէլեան	75
Յարութիւն Սերվիչեան	75
Ծերոր Եղիազարեան	75
Յարութիւն Արշաւրեան	75
Գևորգ Տ. Գրիգորեան	75
Բոպէն Աէմքճեան	75
Կարապետ Սմանեան	75
Յովհաննէս Պառապեան	75
Աստուածատուր Պալեան	75
Թադէոս Կարաճեան	75
Ձ. Եղիա Դաղապետեան	75
Նիկողոս Յակոբեան	75
Գևորգ Եղիաեան	75
Խաչատուր Թաշճեան	75
Թովմաս Փափազեան	75
Համբարձում Իփէքճեան	75
Սարգիս Թոփանէլեան	75
Յովհաննէս Նշանեան	75
Սարգիս Փափազեան	75
Մկրտիչ Փափազեան	75
Բարսեղ Մարկոսեան	75
Թովմաս Բարսեղեան	75
Մկրտիչ Միքայէլեան	75
Մ. Կարապետ Խաչիկեան	75
Յարութիւն Արապեան	75
Խաչատուր Միրզայեան	25
Տիգրան Բոյաճեան	25
Աւետիս Յարութիւնեան	25
Յակոբ Յովհաննէսեան	25
Ղազարոս Յարութիւնեան	25
Անդրէաս »	25
Նշան Միքայէլեան	25
Յակոբ Միրզայեան	25
Աւետիս Տէրոյեան	25
Արմէն Լազարեան	25
Գրիգոր Յակոբեան	25
Աբրահամ Մելքոնեան	25
Արմէն Աշխէեան	25
Յակոբ Գևորգեան	25
Սարգիս Աճէմեան	25
Պօղոս Յովսէփեան	25
Մ. Աստուածատուր Պոլսեցեան	25
Սահակ »	25
Փիլիպպոս Միքայէլեան	25
Մ. Արմէն Պօղոսեան	25
Արմէն Բարթողեան	25
Գալուստ Մարտիրոսեան	25
Արմէն Յովհաննէսեան	25
Սարգիս Խաչատուրեան	25
Սարգիս Ալիքսանեան	25
Աստուածատուր Պէշիկթաշեան	25
Գրիգոր Տաքէեան	25
Հ. Յակոբ Գրիգորեան	25
Գրիգոր Թաղէոսեան	25
Մկրտիչ Մելքոնեան	25
Բարթէկ Սարգսեան	25
Գևորգ Թաղէոսեան	25
Արմէն Յովհաննէսեան	25
Փողոս Թաղէոսեան	25
Համբարձում »	25
Յեսու Միրզայեան	25
Մկրտիչ Խաչատուրեան	25
Աննաքերիմ Գրիգորեան	25
Ղազարոս Յանիկեան	25
Փողոս Գրիգորեան	25
Գէորգ Արզուման[illegible]	25
Յովհաննէս Թաղէոսեան	25
Կարապետ Յակոբեան	25
Նիկողոս »	25
Գրիգոր Կարապետեան	25
Գաբրիէլ Խաչիկեան	25
Յարութիւն Գրիգորեան	25
Աւետիս Միսաք	25
Կարապետ Խաչիկեան	25
Փողոս Մարտիրոսեան	25
Մ. Գրիգոր »	25
Յովհաննէս Պօղոսեան	25
Մանուկ Յովհաննէսեան	25
Գումար	65750

28 փետր. 1873
'ի Պատրիարքարանի Հայոց
Գում-Գափու.

'ի Դիմաց Ազգ.
Վարչ. Տնտ. Խորհրդոյ
Գանձապետ
Գ. Գ. Պեշդիկեան

... Խմբագիր Մասիս լրագրոյ.

Խնդրեմ բարեհաճեցէք հետեւեալ նամակս հրատարակել պատուական լրագրոյ մէջ 'ի գիտութիւն Խնայողական ընկերութեան Մեծապատիւ բաժանորդաց։

Որպէս եւս յայտնել թէ ընկերութիւնն' որ զեռ մէկ ամսէ 'ի վեր ծնած է, պատուական մեծաքանակ բաժանորդաց թիւն այսօր ութ հարիւր ատենի հասած է և հետեւաբար մեջն 190 բաժին բաց ունիմք, վասն որոյ կը ծանուցանի արդոյ հասարակութեան թէ պատրաստէ սկսեալ մինչեւ ապրիլ 21րդ օրն ընկերութեան ժամանակին ուզողը կրնայ ներկայանալ Ընկ. գրասենեակը, զի ամսոյս 21րդ օրն առաջարկութեան տեսող սիրով գալով, և մայիս 6 կիւրակէ օրն' ընկերութեան բաժանորդաց ճաշկերպարանի կատարել սկսեալ ըստ յայտնելով կը հրաւիրեմ ընկերութեան բաժանորդները որ նոյն օրը բարեհաճին յէջեր Պաշէ Աշգ. Հիւանդանոցը գալ նուէրաբաշխման առաջին համոզմունք ներկայ գտնուին։

'ի Դիմաց Խնայ. Ընկ. Կենտրոնի
Կ. Պոլիս — Ատենադպիր
1873 ապրիլ 3 — Տէր-Ներսէս Խաչեանց
Փէզագձըր խան թիւ 2

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կոստանդնուպոլիս զորոյ հազարաւոր սիրասիրելիք համար գնուելիք տասն հազար թոփ (10·000) ատան եւ մէկ լիդրանոց եւ տասն հազարթոփ (10·000) ատան եւ մէկ լիդրանոց, եւ տասն հազար (10·000) թոփ մահուաթ յատկած ամերիկեան կտաւին գնահատութեան ըստ կառավարութեան յաջողութեան մէջ ապրիլ ամսոյս 11ին 'ի Տարի Շուրաս։

Գործնալ երեսուն հազար (30·000) մէթրո Գոյաւ Լանկիլոս իրենց կաւ չափաւոր, և երկու հազար (2·000) մէթրո Պիրինճ կաւ Գանթօրը, և Գուլէպէխանէին և Արսաւխանէին պիտոյից համար երեսուն ու հինգ հազար հատ Չամ ալ թիւն Թաշտատ գնահատութեան պիտի դրուին հինգշաբթի օրը ապրիլ ամսոյս 12ին 'ի Տարի Շուրաս։

Առաջ յիշեալ բաները մատակարարելու յանձնառու եղող վաճառականք կը հրաւիրուին նոյն օրերը ներկայանալ 'ի Տարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեանց։

2 ապրիլ 1873 'ի Դրան Սպարապետութեան

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՍԱՐԳԻՍ ԷՖԷՆՏԻ ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՄԱՀՏԵՍԵԱՆ
Գ. Տ. Ջանեկեան և Ընկերք.

Դալաթիա Միւնիբիւյիւքիւթ խան N° 16

Մեզ քիւր մաքագործ առեւտրականների պէս, որ ալ խուսափեն հաւելի կենսագործերի երբայքերի պիլերեյերի ամիսն ալ ծանրացի զարդեր մօտէն, սահման մատաղ 20 փր. բարեցի Գուրպէլ չէեցին երկայնքերի պիլերեյերին բողորեալ ապահովութեամբ։

Մեզ քիւր պիլեթերին բնաւ հրատարակութեամբ 1873 յէնէսի պեւրային կարպե Ակաց կըծոց ըլլալ չէնէգմէ միքէնծոնակ իրենցիեր մասեր նորայ կը գնեն պիլեթերի միպարդն հաւաքագրութեան կարելի եղածին չափ թէթեւ իգրանքերի համար 100 պիլ ֆրանքէ դէ հաշիւ 4 պիլ խնայել վերապահութեամբ։

Մեզ քիւր բրոքեր պիլեթերինամն համար ալ մեր խանութներն ալ պիլեթերին սահմանէ մի արժանաւոր կընկայ մէկ կերէք պիլեթերի մը կերէք, մեր կիւնէ քաշակ քաղցրութեամբ հաւաքագրողն փոխարինը կեղծել պիլերէ։

Ցիտառէ մալիւմաթ խաթէյենելերին սահմանի խնդրոյ մեր բարեհամ կըլէմէլերի։ — Փ. Տ. Ջանեկ.

ԸԶԴ

Իգօրեալ Թուրք. Համանր կուտած առաջնորդի հանդերձին քահանա ոգենորոգներուն գիւղովն ու հանգստութեան համար օժնեան (Սթէր-Աէսթորան) մը շինուած է բազմաթիւ բաց ամէն պատրաստութեամբ, այնպէս որ հոն նասիլ ուզողներն հեռաւորին ամեն օդին և այլ կարօտներ

HEMORRHOIDES

ՊՈՄՈՏՍ

ՀԱՐԿԱԴԻՐ ԵՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ

ՀԱՄԱՐ ՏՈՒՆ ՈՍԿԵՐԱՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԻ Լ. ՖՈՒՐՆԻԵ ՓՈՂՈՑԱՆ

ՏՈՒՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԱՅՍ ԴԵՂԵՐՈՎ ԿԱՐԵԼԻ Է ԱՆԿԱՐԱՆԱԼԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՑԱՒԱԼԻ ՎԻՐԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՐԿԱԴԻՐ ԴԱՐՄԱՆԸ ՀԱՐԿԱԴԻՐ ԵՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՀԱՄԱՐ ՏՈՒՆ ՈՍԿԵՐԱՑՈՒՄ

ՓԱՐԻԶԻ Լ. ՖՈՒՐՆԻԵ ՓՈՂՈՑԱՆ

ՏՈՒՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

Ի ՎԱՃԱՌՔ ԱՄԷՆ ԵՐԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԵՐՈՒ ԵՒ ԴԵՂԱԲԱՇԽԻԿՆԵՐՈՒ

Ի ՎԱՃԱՌՔ ԱՄԷՆ ԵՐԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԵՐՈՒ ԵՒ ԴԵՂԱԲԱՇԽԻԿՆԵՐՈՒ

ՀՈՂՈՎԱՅԻՆ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ